

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

14 januari 2003

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Walter Vandenbossche en Bart De Smet –

**betreffende een humane omkadering van de geboorte van een levenloos kind
en de waardigheid van het stoffelijke overschot van de foetus**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het verlies van een kind is een erg aangrijpende gebeurtenis. Wanneer een kind levenloos geboren wordt of om welke reden ook nooit levensvatbaar wordt, is dat een drama voor het hele gezin. Vaak hebben ouders – niet zelden samen met de andere kinderen – lang uitgezien naar de komst van het kindje. Een waardige en humane omkadering van die gebeurtenis en een aangepaste wetgeving daar toe zijn dan ook absoluut noodzakelijk.

Deze resolutie vraagt uitdrukkelijk aan het federale parlement en de federale regering om een aantal wettelijke regelingen voor het levenloos geboren kind zowel humaner te maken als in overeenstemming te brengen met de hedendaagse wetenschappelijke bevindingen. Aan de Vlaamse regering wordt gevraagd deze kwestie op de agenda van het intergouvernementele overleg te plaatsen, en om de eigen wettelijke bevoegdheden maximaal te benutten.

Volgens de laatste psychologische inzichten is het concretiseren van een trauma een belangrijke stap in het verwerkingsproces. Zowel het kunnen geven van een naam aan het levenloos geboren kind en de wettelijke registratie daarvan als het voorzien in de mogelijkheid van een waardige begrafenis of crematie, kunnen bijdragen tot dat verwerkingsproces en moeten door de wetgever worden gegarandeerd.

Sinds de invoering in 1999 van artikel 80bis van het Burgerlijk Wetboek kan een kind één of meerdere voornamen krijgen, ook als het dood of niet-levensvatbaar geboren wordt. De mogelijkheid om aan levenloos geboren kinderen de familienaam te geven, blijft tot op vandaag echter onbestaande. Voor niet-levensvatbare kinderen moet dat gebeuren vóór het overlijden. Nochtans heeft dat recht enkel een psychologisch gevolg voor de familie en geen enkel rechtsgevolg voor het kind, aangezien dit kind nooit rechtspersoonlijkheid zal hebben. Bovendien kunnen ongehuwde vaders tot op vandaag hun levenloos geboren kind niet erkennen. Een prenatale erkenning heeft slechts uitwerking indien dit kind levend en levensvatbaar wordt geboren.

Deze wettelijke regeling geldt tot vandaag slechts voor levenloos geboren en niet-levensvatbaar geboren kinderen ouder dan zes maanden of 180 dagen postconceptie, de zogenaamde levensvatbaarheidsgrens. De wet gaat er immers vanuit dat een kind slechts levensvatbaar kan zijn vanaf die leeftijd. Door de ontwikkeling van de wetenschap gaan de neonatologie en de verloskunde er vandaag de dag

echter vanuit dat die grens op de leeftijd van 20 weken of 140 dagen postconceptie moet liggen.

Voor levenloos geboren kinderen die de wettelijke levensvatbaarheidsgrens van zes maanden nog niet hebben bereikt, geldt de verplichting tot aangifte bij de burgerlijke stand en de verplichting tot begraven of cremeren dan ook niet. Daardoor kan de naam van een levenloos geboren kind jonger dan zes maanden tot op vandaag noch geregistreerd, noch vermeld worden bij een eventuele begrafenis of crematie. Via een omzendbrief van de minister van Binnenlandse Zaken van 9 september 1991 beschikken ouders van een levenloos geboren kind jonger dan zes maanden wel over de mogelijkheid hun kind te begraven of cremeren. Gemeenten worden in diezelfde omzendbrief opgeroepen tot het inrichten van een perceel voor deze kinderen, de zogenaamde 'foetusweide'. De inrichting daarvan is echter niet verplicht. Slechts enkele Vlaamse gemeenten zijn in de praktijk overgegaan tot de inrichting van een dergelijk perceel. De benaming 'foetusweide' wordt door veel ouders bovendien als bijzonder kwetsend en onwaardig ervaren.

Ook de wettelijke regeling voor de behandeling van levenloos geboren kinderen vóór de wettelijke levensvatbaarheidsgrens door artsen en ziekenhuizen moet menselijker worden. In veel gevallen worden ouders noch door de behandelende arts, noch door het betrokken ziekenhuis geïnformeerd over wat er met het stoffelijk overschot van hun kindje is gebeurd. Veel ouders blijven mede daardoor onwetend over de mogelijkheid die de wet hun geeft het stoffelijk overschot van hun kindje te laten begraven of cremeren.

Ook indien de ouders zelf niet kiezen voor begraving of crematie, moet het stoffelijk overschot van levenloos geboren kinderen jonger dan zes maanden met waardigheid behandeld worden. Ziekenhuizen hebben tot op vandaag enkel de plicht het stoffelijk overschot te behandelen als 'anatomisch afval'. Dat kan door begraving of crematie in samenwerking met een begraafplaats of erkend crematorium, maar is niet verplicht. Het stoffelijk overschot kan nog steeds samen met andere 'anatomische resten' worden afgevoerd naar een vergunde verbrandingsoven.

Walter VANDENBOSSCHE

Bart DE SMET

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– gelet op :

- 1° het psychologische belang van ouders en andere familieleden van een levenloos geboren kind ;
- 2° het ontbreken van een wettelijke definitie van 'het levenloos geboren kind' ;
- 3° de onmogelijkheid in de huidige wetgeving om een familienaam te geven aan levenloos en niet-levensvatbaar geboren kinderen en de onmogelijkheid tot wettelijke registratie daarvan ;
- 4° de onmogelijkheid in de huidige wetgeving om een naam te geven aan levenloos geboren kinderen vóór de wettelijke levensvatbaarheidsgrens en de onmogelijkheid tot wettelijke registratie daarvan ;
- 5° de ontwikkelingen in de neonatologie en de verloskunde die de feitelijke levensvatbaarheidsgrens van een kind op de leeftijd van 20 weken of 140 dagen postconceptie hebben gebracht, waardoor de wettelijk bepaalde levensvatbaarheidsgrens van 180 dagen postconceptie niet langer realistisch is ;
- 6° het ontbreken van de mogelijkheid in de huidige wetgeving voor ongehuwde vaders om hun levenloos geboren kind te erkennen ;
- 7° het kwetsende en onwaardige karakter van de benaming 'foetusweide' ;
- 8° het ontbreken van een wettelijk vastgelegd recht van de ouders om het stoffelijk overschot van de foetus te begraven of te cremen ;
- 9° het ontbreken van een wettelijke verplichting voor de gemeenten om op de gemeentelijke of intergemeentelijke begraafplaatsen een perceel voor foetussen in te richten ;
- 10° het ontbreken van een informatieplicht van de artsen tegenover de ouders van doodgeboren of niet-levensvatbare foetussen en kinderen met betrekking tot hun recht om

het stoffelijk overschot te begraven of te cremen ;

11° het ontbreken van een plicht tot begraving of crematie van het stoffelijk overschot van de foetus door de ziekenhuizen ;

12° artikel 4 van de bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en gemeenschappen ;

13° de omzendbrief van 9 september 1991 van de minister van Binnenlandse Zaken inzake begraving van foetussen van minder dan zes maanden ;

- wil een waardige en humane omkadering voor het levenloos geboren kind garanderen ;
- verzoekt het federale parlement en de federale regering om via de geëigende wettelijke weg te komen tot :

1° het wettelijk vastleggen van de definitie van 'het levenloos geboren kind' ;

2° de verlaging van de wettelijke levensvatbaarheidsgrens, conform de huidige ontwikkeling van de neonatologie, van 180 dagen naar 140 dagen postconceptie, hetgeen gelijk is aan 20 weken postconceptie of 22 weken postmenstruele leeftijd ;

3° het creëren van het wettelijk recht voor de ongehuwde vader zijn levenloos geboren kind te erkennen ;

4° het creëren van het wettelijk recht de familienaam van het kind in de akte van aangifte van een levenloos geboren kind op te nemen ;

5° de wettelijke garantie op een waardige behandeling van het stoffelijk overschot van een foetus geboren vóór de levensvatbaarheidsgrens door :

- a) de wettelijke erkenning van het recht van de ouders om het stoffelijk overschot van de foetus te begraven of te cremen en de informatieplicht van de artsen terzake ;
- b) de verplichte begraving of crematie van het stoffelijk overschot van de foetus door ziekenhuizen ;

- 6° het consequent doortrekken van de wijzigingen van de wettelijke levensvatbaarheidsgrens naar alle relevante bepalingen in het Burgerlijk Wetboek ;
  - 7° het consequent doortrekken van de wijzigingen van de wettelijke levensvatbaarheidsgrens naar alle relevante bepalingen in de sociale wetgeving ;
- verzoekt de Vlaamse regering om :
- 1° de problematiek van het levenloos geboren kind ter bespreking voor te leggen op het intergouvernementele overleg, teneinde te komen tot een geïntegreerde wetgeving en aanpak over de gewestgrenzen heen ;
  - 2° via de geëigende wettelijke weg op elke gemeentelijke begraafplaats van het Vlaamse Gewest een perceel voor foetussen verplicht te maken, met de naam 'sterretjesweide' en aanpalend aan het kinderperk ;
  - 3° via de geëigende wettelijke weg alle private en openbare ziekenhuizen op het grondgebied van het Vlaamse Gewest de verplichting op te leggen het stoffelijk overschot van de doodgeboren foetussen in hun instelling enkel en alleen te laten cremeren of begraven, door het afsluiten van samenwerkingsakkoorden met minstens één gemeentelijke begraafplaats en erkend crematorium.

Walter VANDENBOSSCHE

Bart DE SMET
